

2025-01-07 Dualizmus kora

2025. January 07. 10:14

A közös ügyekben a **két ország delegációi** állapotnak meg

--> ezeket validálja, a fő döntéshozó: **a közös uralkodó, császár és király**

A magyar parlament a **miniszterelnök vezette felelős kormány** ügyeiben dönt önállóan a **magyar országgyűlésben**

Horvátország a magyar koronához tartozott, DE önnálló ügyeiben is dönthetett részben

Kossuth véleménye a kiegyezésről *(kissével utána)*

: Kasszandra-levél *A görög jósnőre vonatkozik, kinek igaz jóslatait sosem hitték*

--> megvádolja Deákot

kritika tárgya: közös ügyek

nemzethalált lát előre

2025-01-14 Dualizmusi kormányrendszer

2025. January 14. 11:17

vannak választások,
(és a közvélemény főleg ellenzéki)

DE

a kiegyezést még sem lehet megtörni
& mert ehhez az uralkodóval kéne megegyezni
(+ *pragmatica sanctio*)

--> ezért egy olyan politikai erőre van szükség, (pl. Tisza Kálmán belátása által is)
amely a dualista rendszer fenntartását támogatja egy parlamentális rendszerben,
DE mégis lehet manipulálni a választási eredményeket

=> **választójog korlátozása** (cenzus növelése) - *kevesebb embert könnyebb manipulálni*

=> **választókörzetek kialakulása** (kormánypárti körzetekben kevesebb szavazóval lehet elérni képviselőt)

=> **nyílt szavazás** (nem titkos, mint ma)

--> kortesek (választásokon aktivisták, agitátorok, kampányban részt vevő politikusok,
vagy önkéntesek)

AZONBAN EMELLETT

Eközben a magyarok megélték a dualizmus korának előnyeit

2025-01-15 Obstrukció

2025. January 15. 12:03

Tehát a dualizmus korában:

politikai váltógazdaság NINCS

(két ellenkező párt „elkerülhetetlenül” váltja egymást (pl. republikánusok és demokratikusok))

(--> ellenzéki gondolatokat szabadon lehet fogalmazni, de az ellenzék hatalomra NEM fog kerülni)

Mi a funkciója akkor az ellenzéknek?

PARLAMENTEN KÍVÜL

@ kritika megfogalmazása

- sajtóban való véleménykifejezés (szabad, kivéve: uralkodó, Pragmatica sanctio)

PARLAMENTEN BELÜL

@ választások szabotálása (obstrukció - a házszabályok betartásával való akadályozása a törvényhozó munkának)

technikai obstrukció, agyonbeszélés, stb.

2025-01-17 Liberalizmus?

2025. January 17. 08:00

A dualizmus korában a magyar belpolitika

Polgári nemzetállam felé halad

(@ társadalmi biztosítás - egészségügyi és nyugdíj ellátás)

(@ stb...)

ezen felül

A dualizmusban a **Szabadelvű párt** működik

--> liberalista -

@ **bírói függetlenség**

@ törvény előtti **egyenjogúság**

@ **szólásszabadság**

@ **tankötelezettség** (ekkor jön létre)

2025-01-21 Közoktatás

2025. January 21. 10:07

Tehát kötelező oktatás

Minden (fiú és lány) gyerek 6-12 éves korig tanköteles
de az oktatás saját költségére megy

@ elemi, polgári, gimnáziumi oktatás, elég megoszló rétegzettség

@ az érettségit megszerezni, már nagyon nagy dolog volt

@ csekély az egyetemek száma (1. - Pázmány Péter alapította egyetem, ma ELTE (1635))
+ a korban alapul 3 (Kolozsvár, Pozsony, Debrecen)
- összesen 4

1868 - Népiskolai törvény

Akkori miniszterelnök Eötvös József

Dani jegyzete

Polgári nemzetállam:

- Közigazgatás egyszerűsítése
- állami kötelességügy
- rendőrség - csendőrség

Hogyan bukott meg Tisza Kálmán?

- véderővita 1889-től
- eldurvult obstrukció a parlamentben és az utcán
- témái:
 - ↳ körös hadseregbe beleszállás (újonsorozás)
 - ↳ tartalékos tiszti vizsgához német nyelvtudás műkérése
- Tisza Kálmán lépése erre (Kossuth honossági ügye)
 - ↳ a honossági törvényre javasolt egy kivételként Kossuth részére
- ↳ erre bepáccent az uralkodó
- ↳ lemondatta Tisza Kálmánt 1890-ben

Új kormány:

- valójában a rendszer nem változott meg, csak a miniszterelnök
- Szabadelvű Párt (liberális) 1905-ig
- sok elnök len, míg találtak egy jót: Tisza István
- egyik rövid távú elnök: Wekerle Sándor
- 1892-től forint helyett korona, mint firtőeszköz
 - ↳ új, stabil, nemzetközileg elismert
- 1894 egyházipolitikai törvények
 - ↳ eddig mindenki valamilyen felekezethez tartozott
 - ↳ bevezette a polgári anyakönyvezést és a polgári házasságot
 - ↳ tehát az állam átvenni dokumentáció feladatát
 - ↳ konfliktusba került az egyházzal
 - ↳ ebbe bukott bele, de!
- engedélyezte Kossuth temetését a Nemzeti Múzeumból
 - ↳ az uralkodó hivatalosan emiatt váltotta le

W. S.

W. S.

Gazdaság infrastruktúra

- háttér: nyugatról érkezett második ipari forradalom
- a gazdaságban az állam is jelen van (szabályoz)

- haller : nyugatot élvezett második ipari forradalom
- a gazdaságban az állam is jelen van (szabályoz)
- keret : gazdasági kiegyezés
 - 0 belső vámhatár, csak körös külső
 - egységes pénzrendszer
 - körös ügyek költsége = kvóta (kb.: 30%)
- előnyei :
 - szabad munkaerő- és tőkeáramlás
 - nemzetközi kapcsolatok
 - többféle termékhez való hozzáférés
- 1850 -ról 1913 -ra Magyarország gazdasága 8,5-szeresével
 - ↳ hatalmas fejlődés
 - ↳ behoztuk a lemaradást

Gazdasági fejlődés

Honnan volt **tőke**?

- korszak elején kevesebb hazai, inkább osztrák bankházaktól

@ **vállalkozó rétek** : felülreprezentált a magyarországi zsidó, német polgárság

@ **ipari munkásság** : azok végzik, akik nem tudtak megélni a mezőgazdaságból

@ **az állam**

÷ gazdaságélénkítő szerepe : elsősorban közvetett módon (adókedvezmények, nagy megrendelések, kedvező hitelek stb.)

÷ állami vállalkozások : nagy állami társaságok (MÁV)

2025-01-29 Nemzetiségek helyzete

2025. January 29. 12:01

Eötvös József által

- **Nemzetiségi törvény (1868)**

- és **Zsidó emancipációs törvény (1687)**

Hogyan készültek a hivatalos nemzetiségi statisztikák?

- népszámláláson beszélt nyelvet tekintették anyanyelvnek (egészen 1990-ig!)

Nemzetiségi törvény

A horvátországi horvátokra ez NEM vonatkozik!

@ egy hivatalos nemzetség: magyar

@ DE a törvényeket, jegyzőkönyvet más nyelveken is lehet olvasni jegyezni

@ + kisebb hivatalokban (az országgyűlésen NEM) magyar nyelv mellett másokon is felszólalhat

magyar népesség százalékának növekedése.

oka:

kivándorlás

asszimiláció

2025-02-07 Reprezentálatlan nemzetiségek

2025. February 07. 08:12

Különböző nemzeti hozzáállások az asszimilációs politikához:

- @ autonómiára való törekvés
- @ csatlakozni akarás más államhoz, terület elcsatolásával -románok, szerbek
- @ nyelvi jogokkal való megelégedés

Mocsáry Lajos- kritika

a magyarok nemzeti önállóságot követelnek a habsburgoktól,
a nemzetiségeket viszont mégis elnyomják

...

részben ez vezet majd a Trianonhoz

kevésbé reprezentált nemzetiségek:

cigány, örmény, török, görög, orosz...
- számaik nehezen felmérhetőek

Népszámlálás (2022), önbevallás alapján	200 ezer
Becslés alapján	800 ezer (minimum)

konklúzió: 4 cigányból 3 hazudik

Az általános miszkoncepció a romákról:

- @ vándorolnak
- @ nem dolgoznak
- Ez valójában NEM igaz
- MÉGIS terjeszti a sajtó
- miért?* - előítéletekre való rájátszás

Dani jegyzete

- zsidó emancipáció?

- ↳ 1848-ban nem fogadták el → csak részletes
- ↳ 1849-ben már teljes egyenjogúságot fogadtak el
 - ↳ Miért? → tőke; a zsidóság gazdag volt
 - önként beálltak a honvédségbe
- ↳ írártárgyalás 1867-ben
 - ↳ az 1849-es törvényt nem írta alá az uralkodó
 - ↳ megerősítették az emancipációs törvényt

Demográfiai adataik

- lakosság:

- ↳ több, mint 500 000
- ↳ kb. 5% - ot tettek ki
- ↳ Budapesten 20% - ot is elértek

- oka?

- ↳ galíciai bevándorlás a 18-19. század határára
 - ↳ mai Lengyelország területe
- ↳ de a 19. század második felében már nem
- ↳ a zsidóság körében ^{nem} magasabb a szaporulat, csak jelentősen alacsonyabb a csecsemőhalandóság
 - ↳ erősebb higiéniai szabályok
 - ↳ egészségügyi halálatok
- ↳ megnőtt a zsidóság váma és neme is

Zsidóság társadalmi státusa

- nem lehetett földjük
- nem költözhetek városokba
-
- de magasabb az írni-olvasni tudók aránya

Foglalkoztatottságuk

- nagyrészt iparban vagy kétkeri munkásként
- nem dolgoztak a mezőgazdaságban, mert nincs földjük
- ⇒ erős nyelvi asszimilálódás
- ⇒ népnámláláskor a magyarok arányát növelik

2025-02-14 Zsidók

2025. February 14. 08:04

tehát, zsidóság

@ a zsidók vallási stabilitását megbolygatja a technológia fejlődés (*pl elektromosság, lámpa*)

==> különböző ágak kialakulása:

- Neológ - *vallási reformok + beilleszkedés elősegítése*
- Ortodox - *ezt elutasító vallási konzervatívok*
- Status quo ante - *„mint azelőtt”*

|*ekkor alakul ki a cionizmus (politikai irányzat) is*|

@ a politikai antiszemitizmus az 1880-as években ütötte fel a fejét Magyarországon, DE ekkor még visszaszorult

oka főként: irigység